

18 Σεπτεμβρίου, 1996

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, ΑΛΛΩΣ ΘΕΜΗΣ,

Εφεσείων,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινική Έφεση Αρ. 6131).

---

5 *Πρόκληση βαρείας σωματικής βλάβης κατά παράβαση του Άρθρου 231 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Λευκό ποινικό μητρώο — Επιβολή ποινής φυλάκισης τεσσάρων χρόνων — Κρίθηκε έκδηλα υπερβολική λόγω επίδρασης εξωγενούς στοιχείου στην επιμέτρησή της και μειώθηκε σε ποινή φυλάκισης τριών χρόνων.*

10 Κατά την 13.11.1995, ο εφεσείων ηλικίας 73 χρόνων, μάζευε χαρούπια από χωράφι στην Αγία Φύλα το οποίο δεν του ανήκε και το οποίο βρισκόταν υπό τη μίσθωση του Χριστάκη Παφίτη οικοδόμου ηλικίας 27 χρόνων νυμφευμένου και πατέρα δύο μικρών παιδιών. Διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των δύο αντρών κατά τη διάρκεια της οποίας ο εφεσείων κτύπησε τον Παφίτη με σιδερένια σωλήνα που βρισκόταν στο έδαφος προκαλώντας του θλαστικά τραύματα στο μέτωπο και κάτω από αυτά ρωγμώδη κατάγματα του κρανίου. Τα προκλήθέντα τραύματα συνιστούσαν βαρεία σωματική βλάβη αλλά δεν αποτελούσαν κίνδυνο για τη ζωή του θύματος. Το θύμα τελώντας 15 υπό κατάσταση σύγχυσης προχώρησε προς τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού και στην προσπάθειά του να τον διασταυρώσει κτυπήθηκε από διερχόμενο αυτοκίνητο και υπέστη θανατηφόρα τραύματα τα οποία επέφεραν το θάνατό του μερικές ημέρες αργότερα. 20

25 Το πρωτόδικο Δικαστήριο στην απόφασή του, διατύπωσε την άποψη ότι οι αρχικές ενέργειες του κατηγορουμένου οδήγησαν το θύμα να ενεργήσει όπως ενήργησε με αποτέλεσμα να βρει τον θάνατο.

Στην έφεση προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι στην απόφαση του Δικαστηρίου επέδρασε εξωγενής παράγων ο οποίος επηρέασε την επιμέτρη-

ση της ποινής με αποτέλεσμα αυτή να καταστεί έκδηλα υπερβολική.

Το Εφετείο αποδέχθηκε την εισήγηση του εφεσείοντα και μείωσε την ποινή σε ποινή φυλάκισης τριών χρόνων.

5

Η έφεση επιτρέπεται. Η ποινή μειώνεται σε φυλάκιση τριών χρόνων.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

10

Philippou ν. Republic (1983) 2 C.L.R. 245,

Γεωργίου ν. Δημοκρατίας (1991) 2 Α.Α.Δ. 525.

Έφεση εναντίον Ποινής.

15

Έφεση εναντίον της ποινής από τον Θεμιστοκλή Χαραλάμπους ο οποίος κρίθηκε ένοχος στις 22 Φεβρουαρίου, 1996 από το Κακουργιοδικείο Λεμεσού (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 32817/95) στην κατηγορία της πρόκλησης βαρείας σωματικής βλάβης κατά παράβαση του Άρθρου 231 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154 και καταδικάστηκε από Ηλιάδη, Π.Ε.Δ., Ερωτοκρίτου, Α.Ε.Δ. και Γεωργίου Ε.Δ. σε φυλάκιση τεσσάρων χρόνων.

20

Χρ. Λουκά και Π. Παύλου, για τον Εφεσείοντα.

25

Α. Μ. Αγγελίδης, Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, για την Εφεσίβλητη.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Νικολάου.

30

ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ.: Ο εφεσείων παραδέχθηκε ενοχή σε κατηγορία για πρόκληση βαρείας σωματικής βλάβης κατά παράβαση του άρθρου 231 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 και καταδικάστηκε σε φυλάκιση τεσσάρων χρόνων. Με την παρούσα έφεση η ποινή προσαβάλλεται για δυο λόγους. Πρώτο, ότι στην επιμέτρηση της επέδρασε εξωγενές προς την κατηγορία στοιχείο. Και, δεύτερο, ότι εν πάση περιπτώσει η ποινή είναι έκδηλα υπερβολική. Και οι δυο αυτοί λόγοι δικαιολογούν, όπου καταδεικνύονται, την επέμβαση του Εφετείου: βλ. τη *Philippou ν. Republic* (1983) 2 C.L.R. 245 στην οποία εκτίθενται, με αναφορά σε προηγούμενη νομολογία, οι περιστάσεις επέμβασης του Εφετείου, όπως και τη *Γεωργίου ν. Δημοκρατίας* (1991) 2 Α.Α.Δ. 525 στην οποία επεξηγήθηκε περαιτέρω η έννοια της έκδηλης υπερβολής.

35

40

Ο εφeseίων είναι ηλικίας 73 χρονών, με σύζυγο και τρία ενήλικα παιδιά. Πριν από την αφυπηρέτησή του, διηγήrouσε παντοπωλείο στην Αγία Φύλα όπου διαμένει η οικογένεια. Έκτοτε ασχολείται, κατά την εποχή τους, με το μάξιμα χαρουπιών.

5 Πολύ παλαιά είχε υποστεί, σε τροχαίο ατύχημα, κρανιοεγκεφαλική κάκωση η οποία του άφησε ως μόνιμο κατάλοιπο το σύνδρομο δεξιού μετωπιαίου λοβού. Που συνίσταται σε διαταραχές της προσωπικότητας με κύρια στοιχεία τη δυσκολία σύναψης ικανοποιητικών διαπροσωπικών σχέσεων και προσαρμογής, συναισθηματική αμβλύτητα και ευσυγκινησία, εκρήξεις θυμού και παρορμητικότητα. Ωστόσο, παρά τις αδυναμίες αυτές, ο εφeseίων δε δημιούργησε μέχρι το συμβάν στο οποίο αναφέρεται η παρούσα υπόθεση οποιοδήποτε πρόβλημα με επιπτώσεις. Δεν βαρύνεται με προηγούμενη καταδικη και χαιρεί εκτίμησης

10 στην κοινότητα όπως εξ άλλου όλη η οικογένειά του.

15

Το απόγευμα της 13 Νοεμβρίου 1995, ο εφeseίων μάξιμα χαρουπία σε χωράφι στην Αγία Φύλα. Τα οποία όμως δεν του ανήκαν. Το χωράφι με τις χαρουπιές βρισκόταν υπό τη μίσθωση και

20 εκμετάλλευση του Χριστάκη Παφίτη, τώς από την Αγία Φύλα και του πατέρα του. Ο Χριστάκης Παφίτης, οικοδόμος ηλικίας 27 ετών, νυμφευμένος και πατέρας δύο μικρών παιδιών, επέστρεφε εκείνο το μοιραίο απόγευμα στο σπίτι του από την εργασία του, οδηγώντας το αυτοκίνητό του. Είδε από μακριά τον εφeseίοντα στο χωράφι να ρίχνει χαρουπία χρησιμοποιώντας βέργα. Στάθμευσε το αυτοκίνητο του και προχωρώντας πλησίασε τον εφeseίοντα. Διεξήχθη συζήτηση μεταξύ τους κατά τη διάρκεια της οποίας ο Χριστάκης Παφίτης αφαίρεσε τη βέργα από τα χέρια του εφeseίοντα. Ακολούθως, χρησιμοποιώντας φορητό τηλέφωνο,

30 επικοινωνήσε με την αδερφή του, αναφέροντας της το συμβάν και ζητώντας της να βρει τον αριθμό τοπικού αστυνομικού σταθμού για να καλέσει ο ίδιος την αστυνομία. Της ξανατηλεφώνησε σε λίγο αλλά εκείνη δεν είχε ακόμα κατορθώσει να εντοπίσει τον αριθμό. Στη διάρκεια του δεύτερου τηλεφωνήματος ο εφeseίων επιχείρησε να πάρει πίσω τη βέργα του. Ο Χριστάκης Παφίτης ακούστηκε από το τηλέφωνο να προτρέπει τον εφeseίοντα να μην επιμένει και να περιμένει μέχρις ότου κληθεί και έρθει η αστυνομία. Τότε ο εφeseίων, βρίσκοντας πρόχειρη στο έδαφος μια σιδερένια σωλήνα που έλαχε να είναι εκεί, οπλίστηκε με αυτή και απρόκλητα κατάφερε στον Χριστάκη Παφίτη δύο ισχυρά πλήγματα στο μέτωπο τα οποία προκάλεσαν θλαστικά τραύματα και κάτω από αυτά ραγμώδη κατάγματα του κρανίου. Τα τελευταία συνιστούσαν βαρεία σωματική βλάβη αλλά, καθώς έχει υπογραμμιστεί, δεν αποτελούσαν κίνδυνο για την ίδια τη ζωή.

40

Σε αυτό το θλιβερό συμβάν έμελλε δυστυχώς και χειρότερη εξέλιξη. Ο εφεσείων αποχώρησε από τη σκηνή αφήνοντας το θύμα του. Το θύμα, σε κατάσταση σύγχυσης και με το αίμα ρέοντα από το πρόσωπο, προχώρησε τρικλίζοντας σε σημείο όπου, υπό αυτές τις συνθήκες, ελλόχευε θανάσιμος κίνδυνος: τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού. Καθ' οδόν η συνάντηση του με δυο άτομα που βρισκόνταν στην περιοχή θα μπορούσε να είχε ανακόψει την πορεία του. Αλλά εκείνοι, μη παίρνοντας απάντηση σε ερώτησή τους αν χρειαζόταν βοήθεια, τον άφησαν μόνο παρόλον που ήταν εμφανής η σύγχυση στην οποία βρισκόταν. Έπειτα, αφού κάλυψε μεγάλη απόσταση και κατέβηκε κατακυλώντας από όχθο, προχώρησε για να διασταυρώσει τον παρακείμενο αυτοκινητόδρομο. Κτυπήθηκε τότε από διερχόμενο αυτοκίνητο και υπέστη θανατηφόρα τραύματα τα οποία επέφεραν το θάνατό του μερικές ημέρες αργότερα.

Το πρωτόδικο δικαστήριο στην απόφασή του εξέθεσε όλα τα στοιχεία που συνθέταν την υπόθεση περιλαμβανομένων και των προσωπικών περιστάσεων του εφεσεϊόντος και στάθμισε τη σοβαρότητα του διαπραχθέντος αδικήματος, ορθά προσδιορίζοντάς την, έναντι των ελαφρυντικών και μετριαστικών για την ποινή παραγόντων. Σημείωσε ωσαύτως ότι η τραγική επέλευση του θανάτου του θύματος δεν συνδεόταν με την κατηγορία που ο εφεσεϊών αντιμετώπιζε και δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη στην επιμέτρηση της ποινής. Προχώρησε ωστόσο και στη διατύπωση της άποψης ότι "οι αρχικές ενέργειες του κατηγορούμενου έθεσαν σε κίνηση μια σειρά από αλυσιδωτές ενέργειες από μέρους του θύματος" που εν τέλει οδήγησαν το θύμα στο θάνατο. Και εξέφρασε "κάποιες απορίες" αναφορικά με το γιατί δεν προσήφθη εναντίον του εφεσεϊόντος βαρύτερη κατηγορία. Ο συνήγορος του εφεσεϊόντος εισηγήθηκε ότι παρόλον που το πρωτόδικο δικαστήριο ορθά αυτοκαθοδηγήθηκε ως προς τη μη σύνδεση του θανάτου με το αδίκημα, εντούτοις εν τέλει δεν κατόρθωσε να αποφύγει την επίδραση του εν λόγω εξωγενούς προς το αδίκημα στοιχείου, με αποτέλεσμα να οδηγηθεί η ποινή προς τα άνω και να καταστεί έκδηλα υπερβολική. Την ανησυχία ότι το πρωτόδικο δικαστήριο, εν όψει των παρατηρήσεων στις οποίες προέβη, ενδεχομένως να μην μπόρεσε να αποφύγει την επίδραση εξέφρασε και ο συνήγορος της Δημοκρατίας.

Πράγματι, έχοντας υπόψη μας την επί του θέματος προσέγγιση του πρωτόδικου δικαστηρίου όπως προκύπτει από την άποψη και την επίκριση που διατύπωσε, δεν μπορούμε να αποκλείσουμε το ενδεχόμενο να επέδρασε ο θάνατος στον καθορι-

- σμό του ύψους της ποινής παρά την ορθή αυτοκαθοδήγηση ότι αποτελούσε εξωγενές στοιχείο. Και εν προκειμένω η επιβληθείσα ποινή αναδεικνύεται εξ αντικειμένου, από ό,τι θα μπορούσε να είχε προσμετρήσει, έκδηλα υπερβολική. Η ποινή μειώνεται σε φυλάκιση τριών χρόνων.
- 5

Η έφεση επιτρέπεται. Η ποινή μειώνεται σε φυλάκιση τριών χρόνων.